

HRVATSKA RIJEĆ

LIST ZAJEDNICE HRVATA U MAKEDONIJI

VELJAČA 2019. G. BR. 32

XX. GODIŠNJI IZBORNI SABOR ZAJEDNICE HRVATA U REPUBLICI MAKEDONIJI

ВЕСНИК НА ЗАЈЕДНИЦАТА
НА ХРВАТИ
ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

GLASILO ЗАЈЕДНИЦЕ HRVATA
У РЕПУБЛИЦИ МАКЕДОНИЈИ

Glavna i odgovorna urednica:
Ljerka Toth Naumova

Redakcija:
Nevenka Kostovska
Violeta Kalić
Jadranka Čadinovska
Jelena Petrovska
Zorica Trajčevska
Don Davor Topić
Naum Dunoski

Lektor:
Josip Vujinović

Grafički dizajn:
Print Tim

Tisak:
Tri Cicera

Nakladnik:
Zajednica Hrvata
u Republici Makedoniji
Skopje, Nikola Parapunov b.b.
Zgrada 8.

Poštanski pretinac: 832
Tel.faks: ++ 389 30 79 533
e-mail: zajednica.hrvata@gmail.com

Za nakladnika
Nevenka Kostovska

Glasilo se tiska sredstvima
dobivenim na temelju odobrenoga
projekta Središnjeg državnog ureda
za Hrvate izvan Republike Hrvatske

UREDNIKOV KUTAK

KORACI ZA TRAGOVIMA DUGE

Put kojim, mi Hrvati u Makedoniji, godinama idemo, već je uhodan i treba ga samo produljiti "do krajnjeg odredišta". Katkad imamo potrebu za promjenama i pomacima, no tada moramo zakoračiti u nepoznato. Otvaramo si prostor za pozitivne promjene. Preuzimanje tog novog koraka ponekad je ono što najviše plaši, no trudimo se da se dijelovi ponovno skladno uklope u cjelinu te da promatramo život s novog gledišta. Vremena ima dovoljno za sve one koji će ga dobro iskoristiti, jer ako imaš cilj, naći ćeš i put!

Svaki taj put počinjemo prvim korakom i promišljanjem, jesmo li zaista odabrali istinski put po kome treba koračati. Vjerujemo da, mi članovi Zajednice Hrvata u Makedoniji, već godinama čvrsto stojimo na zemlji i korak po korak uvijek stižemo do cilja.

Nadajmo se da će se s novim rukovodstvom izabranim na XX.-om godišnjem izbornom saboru nastaviti ti istinski koraci koji na najbolji način promoviraju očuvanje naše nacionalne baštine, jezika, kulture, kao i zajedničko druženje s Makedoncima i drugim nacionalnim manjinama u našoj drugoj domovini.

Predloženim programom, novo rukovodstvo upućuje na ravnotežu u kojoj će se uskladiti i upotpuniti naše želje i obveze, a mi ćemo ostvariti onaj osjećaj da činimo dobre i važne stvari koje koriste nama i svijetu oko nas. Pri tome je važno zadržati vlastitu volju i odlučnost da se uspije u svojim nastojanjima jer život je putovanje, a ne odredište, tako da novo rukovodstvo može učiti i planirati iz iskustva i koristiti uspjehe iz prošlih, predivnih i nezaboravnih vremena ZHRM.

Možemo se pri tome voditi izrekom: "**U životu čovjek uvijek treba tražiti borbe dovoljno male da ih može dobiti i dovoljno velike da se vrijedi boriti.**" (Tolstoj).

Mr.sc. Ljerka Toth Naumova

XX. GODIŠNJI IZBORNJI SABOR ZAJEDNICE HRVATA U REPUBLICI MAKEDONIJI

U Skopju 20. svibnja 2018. godine u dvorani „Doma ARM“ održan je XX. Godišnji izborni sabor Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji na kojemu je za svoju novu predsjednicu izabrana Nevenka Kostovska, ujedno i jedina kandidatkinja na ovome Saboru.

Veleposlanica Danijela Barišić i Nevenka Kostovska

Na Saboru su pored povjerenika nazočili Edmond Ademi, ministar za dijasporu u Vladi Republike Makedonije, Veleposlanica Republike Hrvatske u Republici Makedoniji, Danijela Barišić, predstavnik Katoličke crkve mons. Antun Cirimotić i ostali uzvanici i gosti.

- Gradimo jedno društvo za sve, a Hrvatska Zajednica u Republici Makedoniji je njezin sustavni dio koji može realizirati svoja građanska i kulturna prava i osebujnosti u cijelosti. Radit ćemo zajednički u ovome smjeru kako bi unaprijedili ove procese. Republika Hrvatska je veliki podupiratelj Republike Makedonije i njezin veliki prijatelj. Hrvatska manjina koja živi u Makedoniji, i makedonska u Hrvatskoj jesu most povezivanja dviju zemalja. Novome

Nevenka Kostovska, dj. Bolanča, rođena je 1951. u Gostivaru gdje je njen otac bio na službi. Osnovnu i srednju školu je pohađala u više gradova tadašnje Jugoslavije. Filološki fakultet je pohađala u Skopju na Sveučilištu Sv. Kiril i Metodij. Radila je u AD Prosvjetno delo u Skopju. Dugogodišnja je članica ZHRM, aktivno je sudjelovala u radu zajednice kao član Predsjedništva, članica Izvršnog i Nadzornog odbora i glavna urednica novina Hrvatska riječ.

rukovodstvu želim uspješni rad i vjerujem u daljnju plodnu međusobnu suradnju – izjavio je Ademi.

Kao čin zahvalnosti i uspješnosti suradnje ZHRM i Veleposlanstva RH u RM, na kraju svečanog dijela, gospođa Kostovska je uručila plaketu zahvalnosti Veleposlanici Republike Hrvatske u Republici Makedoniji, Njenoj Ekselenciji Danijeli Barišić istaknuvši njenu principijelu i bitnu ulogu u razvoju prava i aktivnosti Hrvata u Makedoniji te joj je u ime ZHRM i svih ograna, kao i svih Hrvata u RM, izrazila veliku zahvalnost za njezin napor za poboljšanje života Hrvata u RM.

Na ovome svečanom skupu bili su i predstavnici Ogranaka u Makedoniji iz Kumanova, Bitole i Ohrid-Struga.

Violeta Kalić

PREDSJEDNICA REPUBLIKE HRVATSKE, KOLINDA GRABAR KITAROVIĆ S PREDSTAVNICIMA HRVATSKE MANJINE

Nevenka Kostovska, predsjednica RH Kolinda Grabar Kitarović i Veleposlanica Danijela Barišić

MANJINE SU POVEZNICA IZMEĐU DVITU DRŽAVA

Predsjednica Republike Hrvatske, Kolinda Grabar Kitarović, prigodom službenog posjeta Republici Makedoniji 26. travnja 2018., susrela se s predstavnicima hrvatske manjine u Makedoniji i tom prigodom im poručila kako će Hrvatska nastaviti djelovati u svrhu ostvarivanja njihovih prava.

"Danas smo s dužnosnicima Makedonije razgovarali i o vama, a nastaviti ćemo te razgovore i dalje kad je riječ o ostvarivanju svih vaših prava, posebno onoga za očuvanje vaše nacionalne baštine, jezika, kulture i drugih stvari", rekla je predsjednica u Skopju na susretu s predstavnicima hrvatske manjine nakon što se sastala s predsjednikom Gjorgem Ivanovim i predsjednikom Sobranja Talatom Džaferijem.

Predsjednica je na susretu s Ivanovim naglasila kako su manjine most - poveznica između dviju država, podsjetivši da je makedonska manjina priznata u hrvatskom ustavu, da ima svoju zastupnicu u parlamentu, te da Hrvatska finanira aktivnosti makedonskih udruženja. Ivanov je dodao kako je Hrvatska prva država koja je uvela Makedonce u Europsku uniju uvrštavanjem u svoj ustanak, što je velika pomoć koju rijetko tko ističe.

SKOPSKI BISKUP STOJANOV SUSREO SE S PREDSJEDNICOM RH GRABAR KITAROVIĆ

U Skopju, 27. travnja 2018., skopski biskup i apostolski egzarch mons. Kiro Stojanov u pratinji skopskog župnika don Davora Topića, susreo se s predsjednicom Republike Hrvatske, Kolindom Grabar Kitarović, prigodom njenog službenog posjeta Republici Makedoniji.

Biskup Stojanov upoznao je predsjednicu Grabar Kitarović o životu Katoličke crkve u Makedoniji ističući veliku povezanost kroz povijest i danas sa Crkvom u Hrvata i njenim biskupima kazavši da trenutno u skopskoj biskupiji djeluju tri svećenika misionara hrvatske narodnosti. Također je spomenuo da je u biskupiji prisutno pet obitelji neokatekumenskog puta „missio ad gentes“ iz Hrvatske koje u duhu nove evangelizacije pomažu mjesnu Crkvu, te kroz svoje svjedočenje govore o novoj kulturi života koja se temelji na evanđelju. Biskup je kazao da na području pastoralna mladih veliku zahvalnost imamo prema Centru za mlade Ivan Pavao II. u Sarajevu, a mladi iz Makedonije redovito su sudionici ljetnih kampova i susreta Hrvatske katoličke mladeži u Hrvatskoj, što doprinosi jačanju hrvatskih korijena, povezivanju s domovinom i njenom duhovnom i kulturnom baštinom.

Kazujući da Crkva sa svojim svećenicima nastoji biti podrška hrvatskoj zajednici u Makedoniji kroz njen život i događaje, ističući nadu za ostvarenje projekta HRT-ovog prijenosa nedjeljnog misnog slavlja iz skopske katedrale, što bi bila podrška i za hrvatsku zajednicu na ovim prostorima.

Biskup Stojanov zahvalio je predsjednici Grabar Kitarović na uključenosti u domovinsku proslavu „Dani Sv. Majke Terezije“ u rujnu 2016., u čast kanonizacije koja je tom prigodom poslala „Klapu Sv. Juraja“ Hrvatske ratne mornarice u Skopje, koja je svojim koncertom oduševila nazočne.

Na kraju susreta biskup Stojanov darovao je predsjednici Grabar Kitarović medaljon sv. Majke Terezije i monografiju koja govori o Domovinskoj proslavi Dani sv. Majke Terezije u Skopju.

Skopski biskup mons.dr. Kiro Stojanov, predsjednica RH Kolinda Grabar Kitarović i Don Davor Topić, skopski župnik

U POZADINI REGIONALNOG SUSRETA SUDIONIKA PROCESA BRDO - BRIJUNI U SKOPJU BLISTA SVJETLO NAJPOZNATIJE NJEGOVE SUGRAĐanke SV. MAJKE TEREZIJE

Ako ikada budem svetica, bit ću trajno odsutna s neba kako bih bila na zemlji i palila svjetlo...“ Ovih sam se riječi svete Majke Terezije sjetio poslijepodneva u petak 27. travnja 2018., dok sam u stanci regionalnog sastanka čelnika zemalja jugoistočne Europe, Slovenije, Hrvatske i predstavnika EU imao prigodu u pratinji skopskog biskupa Kire Stojanova susresti predsjednicu Republike Hrvatske Kolindu Grabar Kitarović.

Upravo samo stotinjak metara od temelja rodne kuće sv. Majke Terezije u Skopju bio sam dirnut riječima koje su izlazile iz srca koje vjeruje i svjedočenjem Predsjednice koja se osvrnula na život sv. Majke Terezije kazujući da je upravo ona jedna od uzora u njenom životu, te se prisjetila snažnih riječi iz svjedočanstva života sv. Majke Terezije s jednog molitvenog doručka u SAD-u. Istimči vrijednosti koje je sv. Majka Terezija živjela, kazala je da ona ostaje uzor ženama, nazvavši je pravim ženskim liderom.

***

Da, draga Predsjednica upravo tako u ovoj kulturi smrti koja nas pogoda, kad je ugrožen život pa i onih

najmanjih koji nemaju snagu braniti se poput Alfie Evans važno je hrabro i odvažno svjedočiti novu kulturu života koja se temelji na ljepoti evanđelja. Pogled na svece je pogled na Boga, čija nas besplatna ljubav oblikuje da možemo biti sveti. Sv. Majka Terezija ostaje i bit će uzor koji privlači i govori. Želim da upravo ona koju s pravom možemo nazvati velikim ženskim liderom kako ste je vi nazvali, poštovana Predsjednica, bude nadahnute za mnoge žene, koje kako reče kardinal Puljić trebaju jednako kao i u obiteljima, svojim pristupom srca pomoći mijenjati društvo. Hvala vam, Predsjednica, što se u vašoj političkoj misiji ne bojite potvrditi tu istinu da je sv. Majka Terezija uzor ženama, jer plemenitost i požrtvovnost žene je potrebna danas da ozdravi naše društvo.

Prava svetost, govorio je sv. Franjo Saleški, i evo ponovno mi potvrđuje život sv. Majke Terezije, ne samo što vrednuje i uljepšava svako životno zvanje, nego i svako područje ljudskog života, i često uzburkanu političku scenu obasjava novim svjetлом i nadahnjuje svojim mirom.

Don Davor Topić, skopski župnik

Tjekom službenog posjeta Republiци Makedoniji, državni tajnik Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Zvonko Milas, održao je sastanak s predstvincima hrvatske zajednice u prostorijama Zajednice Hrvata Republike Makedonije u ponedjeljak, 18. lipnja 2018.

Izaslanstvo Republike Hrvatske i hrvatsku veleposlanicu Danijelu Barišić pozdravila je predsjednica ZHRM-a, gđa Nevenka Kostovska te je ukratko izložila rad i djelovanje Zajednice. Sastanku su nazočili predstavnici ograna ZHRM-a i udruge Hrvata u Makedoniji. U razgovoru s državnim tajni-

DRŽAVNI TAJNIK ZVONKO MILAS ODRŽAO SASTANAK S PREDSTAVNICIMA HRVATA U MAKEDONIJI

kom istaknuli su aktualnosti kao i brojne probleme s kojima se zajednica susreće, a koji se odnose na neriješen status Hrvata u Makedoniji i finansijske poteškoće pri osiguravanju osnovnih uvjeta rada.

Državni tajnik je istaknuo važnost hrvatske zajednice u Makedoniji u očuvanju hrvatskoga identiteta, ali i u građenju dobrih odnosa između dviju država. Izrazio je uvjerenje kako će treća sjednica Međuvladinog mješovitog odbora za zaštitu manjina koja se održala u Skopju, zasigurno biti veliki korak naprijed u zaštiti prava hrvatske nacionalne manjine u Makedoniji, a Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske i dalje će podržavati aktivnosti i djelovanje hrvatske zajednice.

SKOPSKI BISKUP I EPARH STOJANOV PRIMIO JE DRŽAVNOG TAJNIKA MILASA

Ubiskupskoj rezidenciji u Skopju 19. lipnja 2018. godine skopski biskup i eparh strumičko-skopski mons. dr. Kiro Stojanov primio je izaslanstvo RH predvođeno državnim tajnikom gospodinom Zvonkom Milasom iz Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Ukratko je informirao prisutne o Skopskoj biskupiji kao i lijepoj vijesti da je prošli mjesec Papa Franjo uzdignuo Apostolski egzarhat u Makedoniji za katolike istočnog obreda u eparhiju.

Biskup je kazao da Crkva nastoji biti blizu Hrvatskoj zajednici u RM kroz njen život i događaje, kazujući da je jezik u liturgijskim slavlјima na hrvatskom jeziku, te da se veliki dio programa u studio Radia Marije izvodi na hrvatskom jeziku. Također je zahvalio za otvorenost za suradnju i projekte.

Nakon susreta državni tajnik Milas sa izaslanstvom pohodio je skopsku katedralu „Presveto Srca Isusovo“ te je ukratko upoznat s poviješću i životom župne zajednice. Predvođeni molitvom skopskog župnika don Davora Topića prisutni su se pomolili za Hrvatsku zajednicu u RM pred kipom Srca Isusova pred kipom je molila kao djevojčica Sv. Majka Terezija.

Don Davor Topić, skopski župnik

KONFERENCIJA O „PAPIRU KOJI ŽIVOT ZNAČI“

U Ohridu je od 19. do 21. listopada, u organizaciji Agencije za iseljeništvo RM, održana prva konferencija za zaštitu makedonske manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske manjine u Republici Makedoniji na osnovu bilateralnog Sporazuma potpisanih između dviju država.

Na samom početku konferencije sudionicima se obratio Nikola Šalvarinov, direktor Agencije za iseljeništvo i objasnio kako konferencija ima za cilj uspostavljanje veza između manjina ovih prijateljskih država, unaprijeđenje suradnje, zaštite prava hrvatske manjine u Republici Makedoniji i makedonske manjine u Republici Hrvatskoj. Osvrnuo se na program konferencije koji je zamišljen kako bi iseljenici iz obje države imali mogućnosti dobiti korisne informacije za razvoj turizma, finaciranje i umrežavanje projekata iz europskih fondova.

Potom su pozdravne govore i izlaganja imali predstavnici Vijeća makedonske nacionalne manjine Grada Zagreba i makedonskih društava iz Hrvatske i hrvatske zajednice iz Makedonije. S oduševljenjem su pozdravili organizatore ove prve konferencije što su omogućili prve korake u praćenju provedbe Sporazuma između Republike Hrvatske i Republike Makedonije o zaštiti prava hrvatske manjine u Republici Makedoniji i makedonske manjine u Republici Hrvatskoj potписанog 13. listopada 2007. godine u Splitu.

Tjekom konferencije su svoja izlaganja održali stručnjaci, znanstvenici i praktičari iz Makedonije među kojima i Ljupčo Janevski, direktor Agencije za razvoj i potporu turizma u RM, prof.dr.sc. Verica Janevska, pri Ekonomskom institutu Skopje, Marina Nikolovska, predstavnik Ministarstva za obrazovanje i znanstvenost, Biljana Prentoska, predstavnik Ministarstva kulture, Astrit Redžepi, predstavnik Nacionalne agencije za europski obrazovni program i mobilnost i Zoran Arsov, predstavnik Agencije za iseljeništvo.

U raspravu su se uključili i sudionici konferencije pozitivnim smjernicama putokaza za privlačenje turista iz Makedonije i Hrvatske kao i umrežavanjem zajedničkih aplikacija za projekte finacirane iz europskih fondova.

Na kraju konferencije priređena je svečana večera i druženje uz makedonske i hrvatske specijalitete i glazbu. Sudionici su izrazili zahvalnost direktoru Nikoli Šalvarinovu i njegovu timu iz Agencije za iseljeništvo Makedonije, na profesionalnoj organizaciji i zalaganjima za praćenje provedbe Sporazuma koji je za manjine iz Hrvatske i Makedonije, "papir koji život znači".

Ljerka Toth Naumova

**ИНТЕРВЈУ СО НИКОЛА ШАЛВАРИНОВ,
ДИРЕКТОР НА АГЕНЦИЈАТА ЗА ИСЕЛЕНИШТВО**

ЦЕЛОСНАТА ПОДДРШКА ЗА ЦЕЛИ И ИНТЕРЕСИ НА ДИЈАСПОРАТА

Никола Шалваринов, актуелен директор на Агенцијата за иселеништво, на оваа функција стапи во август 2017 година. Предходно има богато работно искуство и образование. Роден е во Скопје 1983 година.

Средното образование го завршува во Американското интернационално училиште на Солун, "Pinewood". Се запишува на Факултет во Грција, "Anatolia College of Thessaloniki", каде студира на английски јазик. По завршувањето на додипломските студии се стекнува со диплома за завршени студии на Меѓународни односи и надворешни работи и диплома за завршени студии на Југоисточна Европа.

Има одлично познавање на английскиот јазик, зборува и чита грчки јазик и има основни познавања од јапонски јазик.

Како млад човек има стекнато големо работно искуство во невладини организации, но, најголем период од неговото претходно работно искуство е во секторот на маркетингот.

Г-дин Шалваринов, во едно интервју изјавивте дека стапувате на новата функција со многу позитивна енергија бидејќи е многу благородна работа со која ја продолжувате дипломатската семејна традиција. Кажете ни нешто повеќе за тие меѓународни односи и дипломатија.

Чест и задоволство е да се продолжи семејната традиција, мојот дедо беше конзулат во Сиднеј за време на Југославија, искрено израснав со разговорите со мојот дедо за тоа како е да се биде конзулат и како соработувал со македонската дијаспора. Пополека, но сигурно и јас почнав да се интересирам за дипломатијата, за политиката како наука, преку разговорите со него, некако нештата ми станаа поблиски и ги засакав. Подоцна се запишав на Факултет во Грција, „Anatolia College of Thessaloniki“, каде студираше на английски јазик. По завршувањето на додипломските студии се стекнав со диплома за завршени студии на Меѓународни односи и надворешни работи и диплома за завршени студии на Југоисточна Европа.

Г-дин Шалваринов, претставете ни како функционира и што е целта и програмата на државната институција, Агенцијата за иселеништво и каква ви е соработката со ресорното министерство за дијаспора и со министерот Едмонд Адеми.

Основната цел на постоење на Агенцијата за иселеништво е целосната поддршка на иселениците и реализација на нивните потреби, цели и интереси.

Агенцијата за иселеништво е орган на државната управа, чија основна цел е поттикнување, помагање и одржување на националниот идентитет кај иселениците, преку негување на мајчиниот јазик и култура на иселениците во средините каде живеат, како интеграција во општествениот живот во матичната земја, преку нивно вклучување во јавниот и економскиот живот. Зачуван национален идентитет и интегрираност на иселениците во општествениот живот, економскиот и културен живот и продлабочување на комуникацијата на иселениците со матичната земја.

Задачите и обврските на Агенцијата за иселеништво се: унапредување на положбата и правата на иселениците поттикнување на културниот развој на иселениците, информирање на иселениците за состојбата во матичната земја и унапредување на врските со нив и нивните организации, создавање услови за реинтеграција на иселениците и нивно вклучување во јавниот и економскиот живот, како и преку одржување на системска мрежа со единиците на централната власт, локалните власти и заедницата на единиците на локалната самоуправа и давање стручно техничка помош на иселениците во процесот на инвестирање во матичната земја.

Од друга страна соработката со министерот задолжен за дијаспора г-дин Едмонд Адеми е одлична и како тим соработуваме за цели и интереси на дијаспората. Ако улогата на Агенцијата е пред се е оперативна, министерот заедно со кабинетот пред се ја дава политичка поддршка во делот на заштита на правата и интересите на дијаспората, и ние целосно се надополнуваме во работењето, а со тоа и крајниот резултат е очигледен и позитивен пред се. Знам дека оваа соработка ќе продолжи и во иднина и ќе биде уште по позитивна.

Г-дин Шалваринов, вие сте повеќе од една година на чело на Агенцијата за иселеништво. Посетите многу држави и бевте присутни меѓу иселениците. Откријте ни која е вашата најголема сatisфакција во работата.

Така е, повеќе од година ден съм на оваа позиција и можам слободно да кажам дека за мене најголемата сatisфакција е кога одредена потреба или цел на дијаспората ќе биде реализирана во целост, а преку тоа и ќе се оствари причината поради која постои Агенцијата. За овој временски период имам посетено доста земји и голем број на иселеничи организации и поединечни средби со иселеници, и можам да кажам дека македонскиот народ каде и да е, тој е гостопримлив и многу љубезен. Секаде каде бев, можам слободно да кажам дека иселениците во дијаспората во целост ја претставуваат нашата традиција, култура, јазик и историја.

Соработката со министерот задолжен за дијаспора г-дин Едмонд Адеми е одлична и како тим соработуваме за цели и интереси на дијаспората.

Г-дин Шалваринов, во летниот период ја отворивте традиционално десетата Летна школа за изучување мајчин јазик, за деца иселеници од Македонија. Интересно е приклучувањето кон овие активности и проектот „дружење на децата од дијаспората“ со цел дружење на децата на хрватската дијаспора во Македонија со македончињата од Хрватска. Проектот го организира хрватско-македонско друштво од Тетово. Дали се очекува продолжување на овој проект со децата по потекло од Хрватска во Летната школа за мајчин јазик и оваа година во Охрид?

Да, така е, во летниот период ја отворив традиционално десетата Летна школа за изучување на мајчин јазик за деца на иселеници, но за првпат оваа година на школата имаа можност да учествуваат и деца по потекло од Хрватска, а кои се во Северна Македонија, заедно со македончињата од Хрватска. Основната моја замисла беше пред се е меѓусебната дружба, верувам дека ваквите средби, градат пријателства на долг рок, воедно на овој начин децата учат за различните од себе, по многу основи, воедно ги запознаваат убавините на двете земји. Верувам дека и во иднина ќе опстои ваквата соработка и мој план на долг рок не е само соработка со Хрватите, туку со сите останати народности кои живеат во земјата.

Десетата Летна школа за изучување мајчин јазик во Охрид

Г-дин Шалваринов, Заедницата на Хрватите во РМ соработува со Агенцијата за иселеништво. Владите на двете пријателски држави во 2007 година потпишаа Спогодба за заштита на македонското малцинство во РХ, како и на хрватското малцинство во РМ. Врз основа на таа билатералната спогодба Агенцијата за иселеништво во Охрид ја одржи првата конференција. Дали во иднина, Агенцијата за иселеништво, ќе направи понатамошни чекори во имплементација на билатералната спогодба со организирање поширока регионална конференција?

Со Меѓувладината мешовита комисија за спроведување на Спогодбата меѓу Република Северна Македонија и Република Хрватска во сферата на националните малцинства и воспоставување на средбите за потребите од истата, се наметна и потребата за одржување на прва Конференција со цел поддршка на здруженијата на Хрватите во Република Северна Македонија и здруженијата на Македонците во Хрватска, основната цел на Спогодбата е да се даде поддршка на малцинствата, а воедно и да се подобри комуникацијата помеѓу двете земји, а врз основа на заедничка соработка да се продуцираат проекти од заеднички интерес и цел. Сметам дека ваквата соработка ќе продолжи во иднина и ќе се реализираат многу проекти кои ќе бидат во корист на двете земји, а со тоа и ќе се оправда причината за постоење на ваквата комисија и спогодба. Искрено, сум благодарен на Република Хрватска за третманот на македонците во земјата, оттука ми претставува чест и задоволство што можам да дадам поддршка на ваквите настани кои водат кон тоа да се создаваат добри реализирани активности.

Секаде каде бев, можам слободно да кажам дека иселениците во дијаспората во целост ја претставуваат нашата традиција, култура, јазик и историја.

Г-дин Шалваринов, во програмата на Агенцијата за иселеништво дали е планирана соработка на хрватските малцинства во РМ и вклучување во заеднички проекти?

Основната цел на постоење на Агенцијата за иселеништво е целосната поддршка на иселениците и реализација на нивните потреби, цели и интереси, но доколку во иднина се воспостават директни соработки помеѓу Хрватите во Северна Македонија и наши иселеници без разлика на нивната национална припадност, секако дека ќе дадеме целосна поддршка како Агенција за иселеништво.

Разговорот го водеше Љерка Тот Наумова

U ŠIBENIKU JE DANA 11. STUDENOGLA ZAVRŠILA 2. SJEDNICA DRUGOG SAZIVA SAJVETA VLADE REPUBLIKE HRVATSKE ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

Zvonko Milas i Nenad Živković

Na kraju sjednice Savjeta, Zvonko Milas, državni tajnik Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske osvrnuo se na prvi dio sjednice održane 10. studenoga na kojem se raspravljalo o iskoracima i pomacima, čemu je doprinijela angažiranost svih članova Savjeta.

„Razgovarali smo otvoreno i jasno, čime smo pokazali da se prepoznamo te da imamo kontinuitet kojim vraćamo povjerenje i svjesni smo činjenice da smo svi na istoj strani, te da smo pripadnici jednog naroda koji dijeli iste vrijednosti koje želimo vratiti među nas.“ - napisao je državni tajnik Zvonko Milas.

Potpredsjednica Vlade Republike Hrvatske i ministrica vanjskih i europskih poslova Marija Pejčinović Burić, koja je ujedno i izaslanica predsjednika Vlade, zahvalila se svima koji radom u Savjetu pomažu Vladi u kreiranju i provedbi politika, aktivnosti i programa koji se odnose na Hrvate izvan hrvatskih granica te naglasila da je Savjet važno tijelo koje kroz razmjenu ideja i najboljih prak-

si radi na odgovorima na pitanja od interesa za hrvatski narod u cijelom svijetu.

Predsjednik Savjeta Ivan Grbešić istaknuo je kako je došlo do preokreta u odnosima s iseljeništvom, da su ostvareni pozitivni pomaci te zaključio:

„U državama u kojima živimo, naučili smo raspravljati argumentirano i uvažavati tuđa mišljenja koja nekada ne dijelimo, ali to je jedini način stvaranja zajedništva i boljstva, zbog čega smo svi danas ovdje.“

Drugog dana sjednice predstavljeni su projekti i aktivnosti Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, a o izborima u Bosni i Hercegovini, hrvatskim diplomatskim aktivnostima nakon izbora te iskoracima tijekom ove godine govorila je Zdravka Bušić, državna tajnica u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova. O aktivnostima i stanju u zajednicama svoje su izlaganje održali potpredsjednici i potpredsjednice Savjeta te predsjednik Savjeta Ivan Grbešić, koji je ujedno i zatvorio 2. sjednicu drugog saziva Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Na sjednici Savjeta sudjelovala je ministrica kulture Nina Obuljen Koržinek te drugi državni i lokalni dužnici.

Izvor: <https://hrvatiizvanrh.gov.hr/>

SKOPSKI BISKUP PRIMIO ZASTUPNICU U EUROPISKOM PARLAMENTU MARIJANU PETIR

Zastupnica u EU parlamentu Marijana Petir i skopski biskup mons.dr. Kiro Stojanov

18. rujna 2018., u biskupskoj rezidenciji u Skopju, skopski biskup i eparh strumičko - skopski mons. dr. Kiro Stojanov primio je hrvatsku zastupnicu u Europskom parlamentu Marijanu Petir.

Na početku susreta, biskup Stojanov zahvalio je zastupnici Petir na dolasku, te joj čestitao na primanju počasne nagrade „Makedonski senator“ koju će dobiti istoga dana, od strane Svjetskog makedonskog kongresa.

Biskup Stojanov upoznao je zastupnicu Petir s poviješću i životom Katoličke crkve danas u Makedoniji, ističući njenu povezanost sa Crkvom u Hrvata. Sugovornici su se osvrnuli i na trenutnu situaciju u regiji.

U znak zahvalnosti biskup Stojanov darovao je zastupnici Petir medaljon rođene skopjanke Sv. Majke Terezije.

Don Davor Topić, skopski župnik

PROGRAM PJESENICKOM RJEČJU "STOP NASILJU NAD ŽENAMA" OBILJEŽEN U SKOPJU

Zajednici Hrvata u Republici Makedoniji uz suradnju s Organizacijom žena Grada Skopja i Domom kulture „Kočo Racin“ obilježila je 25. studenog programom naslovljenim Pjesničkom rječju „Stop nasilju nad ženama.“ Ovaj program održava se isti dan i u isto vrijeme u gradovima Hrvatske, Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Srbije, Austrije, Bugarske i Slovenije, a po drugi puta u Skopju. Obilježavanje ovoga programa započelo je u Zagrebu 2012. godine na inicijativu pjesnikinje Lidije Puđak i nekoliko pjesnikinja.

U prepunoj dvorani doma kulture „Kočo Racin“ nazočnima se obratila hrvatska veleposlanica Danijela Barišić, Snežana Spasovska iz Doma kulture i predsjednica Organizacije žena grada Skopja, Tomka Dilevska.

Kako je u Makedoniji započela borba za žrtve nasilja nad ženama govorile su specijalne gošće iz OŽS, Nena Smiljevska i Jasmina Durić Kaleovska. Tu borbu pokrenule su nevladine organizacije, 2. kolovoza 1994. godine kao projekt organizacije žena Grada Skopja. Formirana je prva SOS linija za žene i djecu s prepoznatljivim brojem 15-700. Ova

linija postoji i danas i nedavno je obilježila 24. obljetnicu. Od 1995. godine funkcioniра interventni centar „Ženska tranzitna kuća“ gdje su smještene žene i djeca nad kojima je izvršeno nasilje.

Osnivačica ovoga programa, Lidija Puđak, je s nekoliko pjesnikinja formirala blog na kome se objavljaju pjesme inspirirane žrtvama nasilja. Pjesnici na blogu pišu o nasilju. Izabrane pjesme s bloga čitali su: Lidija Lučko Jeremić, Blagojka Filipčeva i Valerio Tembeleski. Ivana Velinovska Boceska, profesorica iz prijateljske općine Ilinden, pročitala je pjesmu „Lenka“ makedonskoga pjesnika Koste Soleva Racina iz zbirke pjesama „Beli mugri“ („Bijela praskozorja“). Ova zbirka je objavljena 1939. u Samoboru i to prvi put na makedonskom jeziku i cirilicom uz pomoć prijatelja i književnika iz Hrvatske.

Pjesme su čitane uz pratnju na violinu umjetnice Julije Nelkovske koja je na kraju programa izvela predivnu molitvu „Ave Maria“. Voditeljica programa bila je Ljerka Toth Naumova koja je na kraju programa zahvalila velikom broju posjetitelja među kojima su bili članovi OŽS, Poljaci iz udruge „Polonia“, iz udruge Žena Srpskinja, članovi Društva pisaca Makedonije, predstavnici iz prijateljske općine Ilinden, zaposlenici iz doma kulture „Kočo Racin“ i mnogi drugi.

Ljerka Toth Naumova

SUSRET U OPĆINI ILLINDE

Predsjednica Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji, Nevenka Kostovska s makedonsko-hrvatskom pjesnikinjom Ljerkom Toth Naumovom posjetila je općinu Ilinden, ostvarivši susret s gradonačelnikom Žikom Stojanovskim. Posjet je rezultat dosadašnje uspješne suradnje između općine Ilinden i Zajednice Hrvata koja se posebno intenzivirala posljednjih godina potpisivanjem sporazuma prijateljstva između općina Ilinden i Rešetari iz Hrvatske.

Na susretu je izražena obostrana želja da se produži ova suradnja novim zajedničkim projektima.

Pjesnikinja Ljerka Toth Naumova koja je redovni sudionik na manifestaciji „Pokloni knjigu za uskršnje jaje -

Ljerka Toth Naumova, Žika Stojanovski i Nevenka Kostovska

simbol Kristova Uskrsnuća“ što općina Ilinden svake godine organizira u susret uskrsnom blagdanu, iskoristila je susret u općini Ilinden da pokloni školi „Goce Delčev“ 100 knjiga iz njezine vlastite knjižnice.

Risto Tomovski, novinar u općini Ilinden

POČASNO „RACINOVO PRZNANJE“ HRVATSKO-MAKEDONSKOM RJEČNIKU

Tradicionalna manifestacija „Racinovi susreti“, održana je od 13. do 15. lipnja u Velesu, rodnom gradu utežljitelja suvremenog makedonskog pjesništva i književnosti Koče Soleva Racina.

Ove godine obilježavaju se tri godišnjice: 110 godina od rođenja Racina, 75 godina od njegove tragične smrti i 55 godina manifestacije.

Manifestaciju „Racinovi susreti“ označio je otvorenom, prikladnim govorom, Ace Kocevski, gradonačelnik grada Velesa, a potom nastavljena bogatim događanjima. Najprije posjetom Spomen obilježju na Lopušniku gdje je Racin poginuo 1943. godine i čitanjem stihova iz njegove knjige „Bijela praskozorja“, a potom pjesničkim mitingom pjesnika iz Makedonije, Hrvatske, Srbije i Albanije.

Dodjeljivanjem nagrada u narodnom teatru u Velesu koji je za vrijeme održavanja „Racinovih susreta“ centar makedonske kulture u čast Koče Racina, završeno je 55. izdanje manifestacije „Racinovi susreti“. Racinovo priznanje za 2018. godine uručeno je Igoru Stanojskom za roman „Dissomnii“

Dijana Vlatković, Ace Kocevski
i Borjana Prošev - Oliver

u nakladi „Antolog“, a počasno Racinovo priznanje dobitne su leksikografinja Dijana Vlatković i prof. dr. Borjana Prošev-Oliver iz Hrvatske za Hrvatsko-makedonski rječnik, kao promicanje makedonskog jezika, književnosti i kulture izvan Makedonije.

Manifestaciji „Racinovi susreti“ nazočili su potomci obitelji Solevi, predstavnici Društva pisaca Makedonije s predsjednicom Sonjom Stojmenskom-Elzeser, članovi Makedonske akademije, veleposlanici, Delegacija Europske Unije, gradonačelnici i veliki broj književnika i građana.

Ljerka Toth Naumova

PROMOCIJA KNJIGE „DUBOKI SLOJEVI SJEĆANJA“

Promocija knjige „Duboki slojevi sjećanja“, razgovori s akademikom Vladom Uroševićem, autora dr. sc. Ljudmila Spasova na hrvatskome jeziku, održana je 11.05.2018. u prostorijama Instituta za makedonsku književnost u Skopju.

Ti razgovori, po riječima autora, vođeni su između veljače 2012. i veljače 2013. godine i objavljeni na makedonskom jeziku pod nazivom „Rudnite sloevi na sekavanjeto“ u nakladi Makedonske akademije znanosti i umjetnosti i promovirani 2014. godine u Društvu pisaca Makedonije. U siječnju 2018. knjiga je ugledala svjetlo dana i na hrvatskom jeziku u nakladi Spectrum, makedonsko-hrvatske udruge za promicanje kulturnih vrijednosti i veza iz Zagreba, a s makedonskog su je preveli studenti makedonskog jezika na Filozovskom fakultetu sveučilišta u Zagrebu: Krešimir Božak, Ines Cebović i Vana Cvek.

Poanta tih razgovora, kako je istaknuto uz hrvatsko izdanje Razgovora, je - vođeni su da budu bezvremenski.

“Razgovore ne vodimo o meni ili o tebi, nego o nama – što je proizašlo iz alkemije identifikacije dvaju života. Upravo zbog toga ovi razgovori postaju bezvremenski.”

Urednica je kroatistica i makedonistica Iva Nazalević Čučević, a voditeljica projekta, studentica makedonskog i bugarskog jezika na Filozovskom fakultetu sveučilišta u Zagrebu, Antonija Raguž.

Začetnici cijelog projekta bili su Slavica Koritić, predsjednica udruge „Spectrum“, te Dijana Vlatković koja je učinila mnogo, zajedno s prof. dr. sc. Borjanom Prošev-Oliver, za makedonski jezik, na otklanjanju svih poteškoća koje su iskrasnile tijekom rada na ovom projektu kao i autor, zaljubljenik u hrvatsku kulturu i hrvatski jezik, za vrijeme njegovog boravka u Hrvatskoj, gdje je bio gost profesor, odnosno vanjski suradnik na Katedri za makedonski jezik Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Uvodnu riječ i pozdrav prisutnoj publici uputila je direktorka Instituta za književnost, prof. dr. Maja Jakimovska-Tošić, a kratkim se pozdravom prisutnima obratila i predsjednica udruge Spectrum, Slavica Koretić i voditeljica projekta Antonija Raguž. O knjizi su govorili dr. sc. Jelena Lužina i dr. sc. Aleksandar Prokopiev.

Promociji je nazočila veleposlanica RH u RM, Danijela Barišić, veliki broj profesora i suradnika Instituta za književnost i Instituta za makedonski jezik „Krske Misirkov“, gosti iz Zagreba, književnici i članovi Zajednice Hrvata u Makedoniji.

Ljerka Toth Naumova

PRESTIŽNO PRIZNANJE LJERKI TOTH NAUMOVOJ

Ljerka Toth Naumova i Žika Stojanovski

Pjesnikinja Ljerka Toth Naumova, nagrađivana hrvatsko-makedonska književnica, dobila je još jedno u nizu priznanja za svoj rad u kulturnom povezivanju svojih dviju domovina Hrvatske i Makedonije. Priznanje za realizaciju zajedničkih projekata, posebno u područjima kulture i obrazovanja između općina Ilinden i Rešetari, uručio joj je gradonačelnik općine Ilinden Žika Stojanovski, a na dodjeli je nazočila i Zvjezdana Borovac iz Veleposlanstva Republike Hrvatske u Makedoniji.

“Sporazum o međusobnoj suradnji i prijateljstvu između općine Rešetari u Hrvatskoj i općine Ilinden u Makedoniji potpisani je 15. rujna 2012. godine. Na temelju njega realizirani su projekti, a posebno je značajan međunarodni projekt Most prijateljstva Ilinden – Rešetari u kojem su sudjelovali Osnovna škola Ante Starčević iz Rešetara i Osnovna škola Goce Delčev iz Ilindena s ciljem promicanja i poštivanja kul-

USkoplju je 18. svibnja u dvorani Doma kulture Ilinden održana središnja svečanost 19. Književne manifestacije Ilinden 2018 – pjesnički miting Stihovi za dušu na kome je sudjelovalo 26 pjesnika iz Makedonije, Srbije, Hrvatske i Bugarske.

Na završetku manifestacije su dodijeljena priznanja zaslužnima za kulturni razvoj skopske općine Ilinden te pojedincima koji su pridonijeli njegovovanju prijateljskih odnosa s hrvatskom općinom Rešetari.

ture, baštine, zavičaja i domovine, te prijateljstva koje se prenose na mlađa pokoljenja”, rekla je Ljerka Toth Naumova, u prigodi dodjele priznanja.

“Tom su međunarodnom projektu potporu dali i Zajednica Hrvata u Makedoniji, Veleposlanstvo RH u Makedoniji te Hrvatska matica iseljenika”, dodala je Naumova.

Ljerka Toth Naumova je gradila mostove suradnje u oba naroda i dobitnica je prestižnih priznanja. Nedavno je primila nagradu Društva pisaca Makedonije Književni most. Gradonačelnik općine Rešetari Zlatko Aga uručio joj je najveće priznanje - grb općine za zasluge i kontakte koji su rezultirali potpisivanju Povelje prijateljstva Ilindena i Rešetara, promidžbu općine Rešetari i književnim vezama Hrvatske i Makedonije.

Violeta Kalić

PRISJEĆANJE UZ PROJEKCIJU FILMA

Zajednica Hrvata u Republiki Makedoniji, u povodu obilježavanja Dana neovisnosti Republike Hrvatske, organizirala je 9. listopada u prostorijama Zajednice, projekciju igrano-dokumentarnog filma „Nisam se bojao umrijeti”, poklon poduzetnika i pjesnika Antona Kikaša iz Toronto. Okupio se jedan uzoran broj posjetitelja, među kojima i predsjednica ZHRM, Nevenka Kostovska.

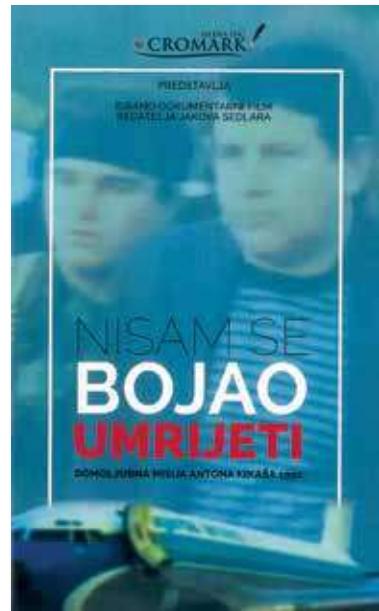
Vrijeme događanja filma je tijekom Domovinskoga rata kada je hrvatska zajednica iz Kanade sakupila finacijska sredstva i kupila oružje koje je zrakoplovom trebalo biti prebačeno u Ljubljani, a zatim kamionima u Hrvatsku.

Organizator te akcije bio je kanadski Hrvat iz Toronta, poduzetnik Anton Kikaš, poznat kao “pjesnik ukletog zrakoplova.”

Zajedno s pilotom, u kolovozu 1991. godine, zrakoplovom Uganda Airlinesa, Kikaš je pokušao dopremiti lako naoružanje za hrvatsku policiju, ali su zrakoplov na zagrebački vojni aerodrom prizemljila dva MiG-a Jugoslavenske narodne armije. Anton Kikaš je bio uhićen, i priveden u vojni zatvor u Beogradu gdje je bio 3 mjeseca saslušavan, pretučen i osuđen na strijeljanje. Srećom, zamijenjen je za uhićenoga generala Aksentijevića. Tako se spasio od smrti.

Projekciju filma su s velikim oduševljenjem pratili članovi Zajednice Hrvata. Poslije projekcije govorilo se o događanjima u Domovinskom ratu prikazanim u filmu, vraćena sjećanja na to vrijeme u junačkoj priči koju je ispričao sam Antun Kikaš, a uspješno je režirao Jakov Sedlar prema scenariju Hrvoja Hitreca. Odigrala ga je odabранa glumačka ekipa, među kojima su: Andrej Dojković u glavnoj ulozi Kikaša, Armand Assante u ulozi Paula, engleskog trgovca oružjem, Božidar Alić, Dragan Despot, Duško Gojić i mnogi drugi.

Razgledane su i pjesme Antona Kikaša “Duša mi se tiho gasi” i “Hrvatska je samo jedna” objavljene u izdanju nakladnika Cromark Media INC.

Članovi ZHRM željeli su obilježiti sjećanje na ovo predivno događanje i obilježavajući Dan neovisnosti Lijepe naše, ostaviti vječni trag jednom zajedničkom fotografijom.

Ljerka Toth Naumova

Anton (Tony) Kikaš simbol uspješnog poslovnog čovjeka u Kanadi, nije prestao pomagati sve što je hrvatsko kako u iseljenoj tako i u domovinskoj Hrvatskoj. Ovaj istinski domoljub podrijetlom iz svetišta Međugorja, a odrastao u Kaknju u Bosni, diplomirao na Geodetskom fakultetu u Zagrebu 1967.godine, a godinu dana kasnije odlazi u Toronto gdje ostvaruje svoje želje i snove. Osniva vlastiti projektni ured koji obavlja urbanističke, građevinske i geodetske poslove. Kikaš je veliki poklonik kulture i umjetnosti, mecena i donator za čuvanje hrvatskoga jezika i baštine, osobito zaslužan za prikupljanje novčanih sredstava za otvaranje prve katedre za hrvatski jezik i kulturu na Sveučilištu u Waterloo u blizini Toronto.

ZHRM, OGRANAK STRUGA I OHRID

FILM "NISAM SE BOJAO UMRIJETI" U OHRIDU

Projekcija filma "Nisam se bojao umrijeti" produžava svoj put kroz gradove Makedonije. Tako se 15. prosinca održala u Ohridu, turističkom gradu na obali predivnoga Ohridskog jezera u organizaciji Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji, Ogranka Struga i Ohrid uz veliko zalaganje koordinatora Ogranka Nauma Dunoskog i zamjenika Vangjela Dunovskog.

Veliki broj Hrvata i drugih uzvanika pozdravio je Naum Dunoski, koordinator Ogranka Struga i Ohrid, uz zahvalu ocu Oliveru Tantuševu iz katoličke crkve i ravnateljici Sveučilišta za doživotno učenje „Kuzman Šapkarov“, Slavici Ristoskoj iz Ohrida koji su omogućili projekciju filma.

Prije početka projekcije Ljerka Toth Naumova, članica zajednice iz Skopja, govorila je o gospodarstveniku, domoljubu i pjesniku Antonu Kikašu s kojim se susrela u Zagrebu, Rešetarima i Torontu. Tom prigodom darovao je CD filma Zajednici Hrvata u Republici Makedoniji. Upoznala je nazočne s njegovim pjesničkim stvaralaštvom zastupljenom u objavljenoj recenziji naslovljenoj „Tišina dodirnute istine“. Na zahtjev nazočnih pročitala je i neke njegove pjesme. Među pročitanim pjesmama nazočne je posebno dirnula pjesma puna boli s naslovom „Duša mi se tiho gasi“ objavljena na materijalu nakladnika Cromark Media INC. Toth Naumova prenijela je pozdrave Antona Kikaša i obećanje da će u svibnju 2019. posjetiti gradove gdje su održane projekcije filma. Ova obavijest je primljena s velikim oduševljenjem i veseljem.

„Druženje s Kikašom“ nastavljeno je projekcijom dokumentarno-igranog filma "Nisam se bojao umrijeti" o događajima u Domovinskom ratu i junačkoj priči koju je ispričao sam Antun Kikaš, Hrvat iz Toronto, a uspješno je režirao Jakov Sedlar prema scenariju Hrvoja Hitreca. Dirljiva priča glavnoga junaka govori kako je Kikaš zajedno s pilotom u kolovozu 1991. godine zrakoplovom Uganda Airlinesa pokušao dopremiti lako naoružanje za hrvatsku policiju. To oružje kupljeno je skupljenim dobrovoljnim prilozima Hrvata iz Toronto koji su pomagali u Domovinskom ratu svojoj domovini. Međutim, zrakoplov su na zagrebački vojni aerodrom prizemljila dva MiG-a Jugoslavenske narodne armije. Anton Kikaš bio je uhićen i priveden u vojni zatvor u Beogradu gdje je bio 3 mjeseca saslušavan, pretučen i osuđen na strijeljanje. Srećom, zamijenjen je za uhićenog generala Aksentijevića.

Uzvanici su željeli obilježiti sjećanje na ovaj predivni događaj u susret nastupajućih Božićnih blagdana u ugodnom razgovoru s ocem Oliverom Tantuševim, a neki od nazočnih poželjeli su ovjekovječiti ovo druženje jednom fotografijom. Poslije blagdana projekcija filma nastavlja svoju turneju u gradiću na Ohridskom jezeru, u pjesničkoj Strugi, u kojoj se tradicionalno svake godine održava međunarodna manifestacija Struške večeri poezije.

**Naum Dunoski, Koordinator ZHRM,
Ogranaka Struga i Ohrid**

GOSTOVAO KNJIŽEVNIK BOŽIDAR BREZINŠČAK BAGOLA

Hrvatski književnik Božidar Brezinščak Bagola bio je sudionik 19. tradicionalne književne manifestacije od 15. do 19. svibnja u Domu kulture „Ilinden“, nedaleko od Skopja. Prilikom tog gostovanja u organizaciji Zajednice Hrvata u RM 16. svibnja održana je pjesnička večer.

Gosta je najprije u prostorijama ZHRM pozdravila predsjednica Nevenka Kostovska, a zatim je moderatorica, pjesnikinja Ljerka Toth Naumova, predstavila kratak životopis pjesnika i vodila razgovor s njim o njegovom stvaralaštvu. U razgovoru je spomenuto kako je prvu pjesničku zbirku „Bjegunac svete uspomene“ objavio u Zagrebu 1971., drugu na slovenskom jeziku pod naslovom „Samoopsodba“ u Ljubljani 1974., a svoj prvi roman „Traganje za samim sobom“ u Beogradu. Bilo je govora da se neki izbor pjesama objavi u prijevodu Ljerke Toth Naumove na makedonskom jeziku i u Skoplju.

Književnik Bagola obratio se nazočnim čitajući ulomak iz rukopisa autobiografskog romana „Život je pjesma“ koji se odnosi na njegov boravak u Skopju za vrijeme služenja vojnog roka davne 1967. gdje mu se dogodila jedna neostvarena ljubav zgodne djevojke Ljubimke koja je svakako imala čara. Književno druženje produžilo se izabranim pjesmama koje je autor pročitao. Na kraju susreta pročitao je pjesmu Ogromno stablo oraha koju je pripremio za pjesnički miting u općini Ilinden, a moderatorica Toth Naumova je pročitala prevedenu na makedonski jezik.

Božidar Brezinščak Bagola rođen je 1947. godine u Humu na Sutli u Hrvatskom zagorju. Po završetku osnovnoškolskog obrazovanja upisuje klasičnu gimnaziju kod franjevaca u Zagrebu. Studirao i diplomirao na Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu 1974. Potom je studirao filozofiju u Münchenu i Beogradu, gdje je diplomirao 1978.

Član je Društva hrvatskih književnika, Društva hrvatskih književnih prevoditelja, Društva hrvatsko-slovenskog prijateljstva, Esperantskog društva Trixini i počasni je član Društva slovenskih književnika.

Objavio je preko 20 knjiga. Piše poeziju, pripovijetke, putopise, eseje i romane. Preveo je 30 knjiga sa slovenskog i 20 s njemačkog jezika. Dobitnik je više nagrada, a prvi predsjednik Republike Hrvatske dr. Franjo Tuđman 1996. godine ga je odlikovao „Redom Danice hrvatske s likom Marka Marulića“ za osobne zasluge.

Ljerka Toth Naumova

PREDSTAVLJENA KNJIGA LUDWIGA BAUERA

U prepunoj dvorani Muzičke škole u Tetovu 8. lipnja održana je promocija romana Don Juanova velika ljubav i mali balkanski rat hrvatskoga književnika Ludwiga Bauera. To je jedna od brojnih realiziranih aktivnosti 150 članova Makedonsko-hrvatskog društva, u cilju očuvanja, njegovanja, razvijanja i promoviranja hrvatskoga identiteta od kojih je najznačajnije učenje hrvatskog jezika za djecu u sustavu dopunske nastave hrvatskoga jezika. Manifestaciju je otvorio predsjednik Društva Goran Vidaček i tom prigodom je pročitao brzojav autora

Ludwiga Bauera u kome izražava žaljenje što nije u mogućnosti nazočiti događaju zbog primanja književne nagrade u Hrvatskoj.

Kratkim biografskim natuknicama vrlo plodnog književnika Bauera započela je pjesnikinja Ljerka Toth Naumova izlaganje o autoru za koga je umjetnost najizazovnija avantura. Zadržala se osobito na izričaju kritičara o njegovim djelima koji ga uvrštavaju među najviše domете suvremene hrvatske prozne književnosti. Gotovo u svakom od svojih brojnih romana uvjerljivo tematizira nesretnu sudbinu malog običnog čovjeka zahvaćenog društveno-povjesnim mijenama i vihorom rata.

Profesor Josip Vujinović koji u Makedoniji vodi hrvatsku nastavu, osvrnuo se na prozna djela ovoga velikana hrvatske književnosti, no pozornost je dao na promo-

virani roman. Između ostalog je rekao da Bauer svoju pozornost u romanu "Don Juanova velika ljubav i mali balkanski rat" sužava na iskustva jednog lika, Jana Brucknera, i vremenski mnogo kraće razdoblje, otprije desetak godina od vremena neposredno prije Dalmatinskog rata, pa do njegova kraja.

Slavica Dabevska Kirovska, članica Društva pisaca Makedonije, govorila je o okosnici priče ovoga romana zadržavši se na glavnim likovima, onom što čini rasap obitelji uzrokovani društveno-povijesnim previranjima. U njemu Bauer svoj naglasak stavlja na odnos Jana i njegova sina koji se, za razliku od ostalih odnosa u romanu, ispostavlja postojanim i najčvršćim, za razliku od supruge od koje se (njezinom krivnjom) sve više udaljava, i kćeri koja se buntovnom nekonvencionalnošću brani od majčine malograđanstine i očeve pustljivosti.

Na kraju programa upućena je poruka zahvalnosti za predivan roman autoru Ludwigu Baueru i čestitka u povodu objave romana Don Juanova velika ljubav i mali balkanski rat na makedonskom jeziku u prijevodu Nenada Batkoskog, nakladnika „Bata pres“ iz Skopja.

U završnom govoru, predsjednik Goran Vidaček je uz znak zahvalnosti uručio zahvalnice promotorima knjige.

Književnom druženju je nazočio veliki broj ljubitelja pisane riječi, književnici, gosti iz Skopja, predstavnici medija i televizije, učenici koji pohađaju nastavu hrvatskoga jezika u Tetovu, kao i članovi Makedonsko-hrvatskoga društva – Tetovo.

Projekt je financiran sredstvima dobijenim iz Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Ludwig (Ljudevit, Lujo) Bauer je književnik, urednik, prevoditelj, kolumnist i publicist. Rođen je 1941. u Sisku. Uradio je antologije, udžbenike, napisao recenzije i književnu kritiku. Poznat je i kao scenarist popularnih crtanih filmova profesor Baltazar.

Zivio je u različitim metropolama: Parizu, Bratislavi, Pragu, Londonu, Washingtonu i u Beču.

Objavio je tridesetak proznih knjiga na raznim jezicima. Njegovi naslovi za djecu dio su školske lektire.

Autor je prestižnih nagrada, među njima spomenimo uglednu regionalnu književnu nagradu „Meša Selimović“, nagradu „Fran Galović“ za najbolje književno djelo zavičajne tematike i nagradu „Kiklop“ za najbolji roman u 2011. godine.

Od 1990. vodi radionice kreativnog pisanja i danas, poput mnogih suvremenih pisaca, predaje studentima kreativno pisanje. Živi u Zagrebu.

Ljerka Toth Naumova

BOŽIĆNI KONCERT

Sopraničica Lidija Horvat Dunjko i pijanist Mario Kuhar 21. prosinca održali su Božićni koncert u skopskoj katedrali Presvetoga Srca Isusova. Koncert je organizirala Zajednica Hrvata u Republici Makedoniji pod pokroviteljstvom Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske i Veleposlansva Republike Hrvatske u Republici Makedoniji.

Lidija Horvat Dunjko i Mario Kuhar

Na koncertu su bili prisutni: Monsinjor dr. Kiro Stojanov, skopski biskup, i predstavnici u Vladi RM: Radmila Šekerinska, vicepremijer i Ministrica Obrane, Edmond Ademi, Ministar za dijasporu, Nikola Šalvarinov, direktor Agencije za iseljeništvo, Rubin Zemon, savjetnik za multikulturalizam u Kabinetu Predsjednika i drugi uvaženi uzvanici i veliki broj vjernika.

Prije početka programa nazočnima su se prigodnim govorom obratili: Danijela Barišić, veleposlanica Republike Hrvatske u Republici Makedoniji, Nevenka Kostovska, predsjednica ZHRM i don Davor Topić, skopski župnik.

Na programu su bile arije iz opera genijalnih umjetnika (G.F. Handel, J.S. Bach, W.A. Mozart), kao i hrvatske tradicionalne božićne pjesme.

Lidija Horvat Dunjko rođena je u Varaždinu, 1967. godine. Poznata je po brojnim nastupima u Hrvatskoj ali i diljem svijeta gdje nastupa u više od 30 opernih uloga. Nastupa u Parizu, Beču, Torontu, Bruxellesu, Dublinu, Salzburgu, Torinu, Veneciji, Ženevi, Lisabonu, Moskvi, Johannesburgu, Pretoriji, Berlinu i Buenos Airesu.

Diplomirala je u klasi profesorice Zdenke Žabčić Hesky. Docentica je na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu. Dobitnica je Ordena reda Danice hrvatske s likom Marka Marulića. Surađuje s velikanima opere, s eminentnim redateljima i orkestrima. Osnovala je školu opere Mirula 2003. godine u Pučišćima na Braču.

Violeta Kalić

BOŽIĆNI SAJAM Božić!

Kažu da je Božić duh ljubavi i jest tako. To je vrijeme kada potaknuti nekom čudnom motivirajućom radošću činimo djela ljubavi, još više nego smo to tijekom godine činili. Tada posebice mislimo na bližnje koji nisu samo u našem domu već na sve oko nas: prijatelje, rođake, susjeda, čovjeka koji nosi izlizano odijelo i gura jedna kolica u koju skuplja sve ono što mu ljudi daruju, usamljenog, bolesnog, čovjeka koji dio svog života provede u zatvoru – siromašnog.

Zbog te ljubavi i milosrđa koja nam je darovana od našeg dragog Gospodina Isusa Krista podijelili smo to što svi mi imamo — od onog što je nama darovano, na Božićnom sajmu koji se održao pod pokroviteljstvom Katoličke crkve 24.12.2018. u dvorani Katedrale „Presveti

Srce Isusovo“ u Skopju. Svatko je darovao što je mogao. Bilo je svega: igračaka, božićnih motiva, novogodišnjih ukrasa, kao i torti, kolača i kiflica kojima su se osim igračkama, najviše radovala djeca. Naši mali anđeli su razdražano klicali tko je kakvu igračku dobio i s kojim poznatim likom.

Sajam je bio hvalevrijedan jer se osjetio duh radosti, zajedništva i ljubavi.

Zato i dalje dozvolimo da u našim srcima i dušama vlada ljubav, jer ona je pokretač svega, ona je pokretač i vodilja kršćanskog života, a na koju smo svi pozvani u ime Isusa Krista.

Ljubav je pokretač, a ljubav je Bog!

Jadranka Čardinovska

BOŽIĆNI KONCERT U BITOLI

**ZHRM
OGRANAK BITOLA**

U Katoličkoj crkvi „Presvjetlo Srce Isusovo“ je 26.12. 2018. održan tradicionalni božićni koncert u organizaciji Zajednice Hrvata Ogranka Bitole i Katoličke crkve. Prema programu nastupio je poznati i više puta nagradivani mladi ženski zbor KUD „Stiv Naumov“ pod vodstvom Ljube Trifunovskog koji je izveo djela makedonskih i stranih skladatelja, božićne napjeve na više jezika šireći duh ekumenizma. Nastupili su i učenici Državne muzičke škole u Bitoli na harmonici i violi, kao i prigodni recital duhovne poezije. Na Koncertu je nazočna bila i gradaonačelnica Bitole Nataša Petrovska, kao i predstavnici kulturnih i obrazovnih institucija, te pretstavnici više konzulata.

Don Pavo Šekerija, članovi Zajednice i obitelji koje svjedoče vjeru u Bitoli su poslije koncerta organizirali zajedničko druženje svih prisutnih uz tople napitke i tradicionalne božićne kolače.

- Katolička crkva „Presveto Srce Isusovo“ je mjesto gdje slavimo Kristovo rođenje, gdje održavamo vjeru i tradiciju naše domovine, čuvamo jezik i duhovne vrijednosti hrvata izvan domovine. Zahvalni smo svećeniku naše župe Don Pavu Šekeriji, kao i sestrama Kćeri kršćanske ljubavi (Usmiljenke) koji nas duhovno vode i hrabre u organizaciji ovogodišnjeg božićnog koncerta u Bitoli, kažu organizatori kulturnog događaja u gradu.

Ove godine je Crkva bila mala da prihvati brojne posjetitelje koji su nazočili koncertu i koji su u pravom blagdanskom raspoloženju prosljedili program i sami sudjelujući u božićnim napjevima. Tradicionalni Božićni Koncert u našoj župi osvjetljava blagdanske praznike u Bitoli duhom jedinstva, ljubavi i uzajamne tolerancije.

Mr. Jelena Petrovska

PROSLAVA SVETOG NIKOLE U KUMANOVU

**ZHRM
OGRANAK
KUMANONO**

Sukladno godišnjem planu rada kumanovskog ogranka Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji i projektu podržanom i odobrenom od strane Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan RH, dana 05. prosinca u igraonici Skubi Du obilježen je veliki praznik Svetog Nikole, a dječci Hrvata su dodijeljeni paketići s prigodnim sadržajem. Manifestaciji su pokraj djece prisustvovali roditelji, dio rukovodstva ogranka i predstavnik Veleposlanstva Republike Hrvatske u RM, gospodin Vlado Uzelac. Dio paketića je posredstvom Makedonsko-hrvatskog društva – Tetovo doniran siromašnoj obitelji u Jegunovcima kod Tetova. Projekt je u cijelosti finansijski podržan od Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan RH.

Jakov Lambaša, ZHRM Ogranak Kumanovo

REDOVNI SABOR KUMANOVSKOG OGRANKA ZHRM

Dana 23. ožujka u dvorani za konferencije Savjeta općine Kumanovo održan je redovni godišnji Sabor kumanovskog ogranka Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji.

Predsjednik ogranka je podnio izvješće o radu i aktivnostima ogranka od prošlog sabora do danas, kao i izvješće o finansijskom poslovanju ogranka.

Zaključeno je da je ogrank realizirao planirane aktivnosti u okviru svojih mogućnosti. Najvažnije aktivnosti su bile po drugi put organizirana „Hrvatska večer“, na kojoj je predstavljen grad Pula, Turistička zajednica Pula i Nacionalni park Brijuni, kao i okupljanje djece hrvatskih korijena povodom blagdana Svetog Nikole i podjela paketića za Sv. Nikolu i Božić. U ogranku imamo 35 djece starosti do 12 godina, koji su potencijalni redovni članovi ogranka.

Jednoglasno je usvojen i plan rada i aktivnosti za 2018. godinu.

Jakov Lambaša, ZHRM Ogranak Kumanovo

ZAVRŠETAK HRVATSKE NASTAVE U KUMANOVU

Nastavna godina 2017./2018. obilježena je dolaskom novog učitelja hrvatske nastave, Josipa Vujinovića, umjesto dotadašnjeg prof. Vedrana Iskre kojem je istekao 4-godišnji mandat.

Broj učenika koji pohađaju hrvatsku nastavu u Kumanovu, povećao se s 8 na 10 učenika.

Svojim radom i zalaganjem doprijenili su boljitučku hrvatsku nastavu. Svojom motiviranošću brže stječu nova znanja i spoznaje o hrvatskom jeziku, kulturi, povijesti i geografiji.

Na kraju nastavne godine, učenicima su dodijeljene školske knjižice s upisanim ostvarenim uspjehom. Posebno su pohvaljeni pojedini učenici koji su sudjelovali na literarnom natječaju Bogatstvo različitosti u Tavaniku pored Subotice, Vojvodina, Republika Srbija, koji se održava u proljeće svake godine.

Trudit ćemo se i nadalje zajedničkim radom nastavu učiniti još boljom, zadržati i dodatno motivirati učenike koji trenutno pohađaju hrvatsku nastavu i eventualno povećati broj učenika te znanjem i izletima još čvršće se vezati za domovinu.

Josip Vujinović, učitelj hrvatske nastave u Makedoniji

ODRŽAN STUDIJSKI DAN O POVIJESTI KATOLIČKE CRKVE U MAKEDONIJI

Studijski dan pod nazivom: „Katolička Crkva u Makedoniji kroz svoju povijest“ održan je u nacionalnoj ustanovi Muzej makedonske borbe u Skopju u subotu, 10. studenog 2018. u organizaciji Katoličke Crkve u Republici Makedoniji i u suradnji s Katoličkim bogoslovnim fakultetom Univerziteta u Sarajevu.

U vrlo lijepoj modernoj dvorani okupili su se brojni sudionici ne samo iz Skopja nego i iz Strumice i drugih mjesta, svećenici istočnoga obreda te časne sestre iz cijele Makedonije, a pridružili su im se i pojedini članovi njihovih župnih zajednica, a ugodno ozračje stvorile su na početku lijepom glazbom Julija Nelkovska na violinu i Lujza Polifrova na flautu.

Riječi dobrodošlice svima prisutnima uputio je biskup skopski i eparh strumičko-skopski mons. dr. Kiro Stojanov. „Ovo je prvi ovakav dan koji želi stručno osvijetliti teme koje su naznačene i koje zasigurno trebaju biti produbljivane“, kazao je biskup Stojanov u svom pozdravu

Nakon uvodnih riječi, biskup Stojanov pozdravio je i spomenuo bogat znanstveni rad moderatora Studijskog dana profesora emeritusa KBF-a u Sarajevu mons. dr. Matu Zovkića koji se kratko prisjetio svojih ranijih pohoda glavnom gradu Makedonije.

Između ostalih prisutni su bili: nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, veliki kancelar KBF-a u Sarajevu s dekanom preč. dr. Darkom Tomaševićem i grupom profesora iz Sarajeva koji su održali svoja predavanja kao i biskup mostarsko-duvanjski i apotolski upravitelj trebinjsko-mrkanski mons. dr. Ratko Perić i vojni

biskup u BiH mons. dr. Tomo Vukšić koji su također održali prigodna predavanja.

Kardinal Puljić u svom je pozdravu ukazao na opasnost da se u današnjem vremenu „prepadnemo sadašnjih izazova, a zapravo, kada pogledamo u prošlost, tih izazova nije nikada manjkalo“. Dodao je da je važno upoznati „iz čega smo nikli i na čemu danas rastemo, kako bi ostavili svijetli trag za buduće generacije“.

Direktor Komisije za odnose s vjerskim zajednicama i religioznim grupama u Republici Makedoniji mr. Darjan Sotirovski pozdravio je sve prisutne i kazao da je Katolička Crkva u Makedoniji primjer čimbenika stabilnosti u multireliгиjskom i multikulturalnom življjenju te da ima otvoren i iskren odnos prema predstavnicima vlasti u nastojanju da riješe s poteškoće s kojima se Crkva susreće.

Okupljenima se obratio i dekan Pravoslavnog bogoslovnog fakulteta u Skopju dr. Đoko Đorđevski koji je podsjetio da su u Makedoniji vidljivi tragovi sv. Pavla apostola po kojem je, preko ovih krajeva, najprije stigla radosna vijest Evandjela u Europi.

Pozdravnu riječ uputio je i dekan Tomašević ističući da povijest i činjenice trebaju hraniti nadu i vjeru u mjesnoj Crkvi u Makedoniji te podsjetio da je od osnutka KBF-a 1890. do danas iz mjesne Crkve u Makedoniji na KBF-u u Sarajevu studiralo 28 svećeničkih kandidata.

Nakon riječi pozdrava uslijedila su prigodna predavanja 11 predavača iz Makedonije i inozemstva. Završno predavanje održao je biskup Kiro Stojanov pod naslovom: „Stanje Katoličke crkve danas u Makedoniji“. Nakon

izlaganja sudionici su imali prigodu za diskusiju. Studijski dan zaključili su dekan Tomašević i biskup Stojanov. Svi sudionici pozvani su na orguljski koncert u skopskoj katedrali i na nedjeljno svečano Euharistijsko slavlje.

**Don Davor Topić,
skopski župnik**

Zlatko Aga, Ivan De Villa i Žika Stojanovski

POETSKI PRAZNIK U REŠETARIMA

U organizaciji Književno- likovnog društva „Rešetari“ i Hrvatske matice iseljenika u subotu 15. rujna, održani XXI. Rešetarački susreti pjesnika.

Glavni je pokrovitelj i ove godine predsjednica Republike Hrvatske gospođa Kolinda Grabar Kitarović. Pokrovitelji su Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Grad Zagreb te Brodsko-posavska županija i Slavonski Brod. Suorganizatori i supokrovitelji su Općina Rešetari i Središnji državni ured za Hrvate izvan Hrvatske.

Susreti su počeli predstavljanjem XI. Zbornika mladih pjesnika „Rumenilo riječi“ učenika domaćih osnovnih i srednjih škola te mladih iz Makedonije, Rumunjske, Lipovljana i Donje Voće. Predstavila ga je Gabrijela Vojvodić, profesorica hrvatskog jezika i književnosti i članica Društva. Pozdravne je riječi okupljenima, u ime organizatora ove jedinstvene pjesničke manifestacije uputio Ivan De Villa, predsjednik Društva, Diana Mašala Perković u ime Hrvatske matice iseljenika, Tihomir Batalo, ravnatelj osnovne škole u Rešetarima te voditeljica književne sekcije KLD-a Snježana Josipović. Poseban pozdravni govor je održao Anton Kikaš, veliki prijatelj Rešetara, kojemu nije teško iz Toronto doći u ovo malo slavonsko mjesto upravo radi očuvanja hrvatske riječi. Na njegovu je inicijativu i došlo do okupljanja mladih pjesnika i izdavanja Zbornika, kojega i finansijski podupire.

U popodnevnim satima je predstavljen XXI. Zbornik Rešetaračkih susreta pjesnika „Umjesto mojih ruku“. Zbornik je predstavio profesor, književnik i književni kritičar gospodin Ivan Slišurić. U njemu je objavljeno 125 pjesama od isto toliko autora. Nakon predstavljanja zbornika slijedilo je program pod nazivom „Sjećanje na preminule pjesnike, članove društva“. O njima su u znak sjećanja govorili: Predsjednik Društva hrvatskih književnika profesor Đuro Vidmarović, profesor Ivan Slišurić, predstavniča Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji Ljerka Toth

Naumova te voditeljica pjesničke sekcije 2-9-2- Rešetari Snježana Josipović.

Pjesme preminulih: Desanke Matijević (Crna Gora), Snježane Trojačanec (Makedonija), Rade Španovića (Hrvatska), Vojislava Nikolića (Hrvatska), Nade Mojsove (Makedonija), Siniše Božovića (Srbija), Vlade Pucaka (Sydney) i Mladena Šimića (Srbija) interpretirale su Lidiya Puđak i Ljiljana Lipovac.

Uslijedio je i razgovor Načelnika Općine Rešetari Zlatka Age i sudionika na kojemu su pozdravne govore održali: gost iz Makedonije načelnik Općine Ilinden Žika Stojanovski, predsjednik Zajednice Hrvata u Rumunjskoj Petar Hategan, predsjednik Hrvatske zajednice u Trstu Damir Murković, aktivni sudionik hrvatske iseljeničke zajednice Anton Kikaš iz Kanade, članica izvršnog odbora Zajednice Hrvata u Makedoniji Ljerka Toth Naumova, tajnica Hrvatske matice iseljeništva Diana Mašala Perković, pjesnik iz Južnoafričke Republike Petar Bašić, književnici iz Njemačke Zdravko Luburić i Malkica Dugeč.

Đuro Vidmarović, Žika Stojanovski, Ljerka Toth Naumova, Anton Kikaš i Zlatko Aga

U kasno predvečerje uslijedilo je i ono najbitnije, večer poezije te otvorenje XXI. Rešetaračkih susreta pjesnika čiju je čast imao otvoriti predsjednik Društva hrvatskih književnika profesor Đuro Vidmarović.

Uz pozdravne riječi predsjednika KLD-a Ivana De Ville te pod voditeljskom palicom pjesnikinje Lidije Puđak krenulo se s poezijom pjesnika iz Kanade, Australije, Južnoafričke Republike, Njemačke, Rumunjske, Italije, Švedske, Srbije, Bosne i Hercegovine, Slovenije, Makedonije, Hrvatske i naravno domaćina, članova KLD-a Rešetari.

Program su uveličali tekstopisci, skladatelji, vrsni glazbeni gosti iz Beča Josip Čenić i Mijo Mišo Bijuklić. Uz njih nam se priključio iz Istre, točnije iz Rovinja sjajan kantautor duhovne glazbe Davor Terzić te divne mlade nade, tri sestre iz Nove Gradiške Andrea, Lara i Lorena Josipović.

Na kraju programa zaslužnima za dugogodišnje očuvanje ove vrijedne manifestacije uručene su povelje.

Sve ovo potvrđuje važnost očuvanja hrvatske riječi, posebice u dijaspori. Stoga ne čudi da se iz godine u godinu u Rešetare vraćaju pjesnici iz cijelog svijeta.

Lidija Puđak

SUSRET S PROFESORICOM SONJOM CINDORI U ZHRM

Profesorica Sonja Cindori je dugogodišnja suradnica Fakulteta za bezbjednost u Skopju pri Sveučilištu Sv. Kliment Ohridski, Bitola. Prof. Cindori aktivno sudjeluje na znanstvenim konferencijama međunarodnog karaktera koje Fakultet za bezbjednost organizira svake godine u Ohridu, a također je gostujući profesor na istoimenom fakultetu gde je ove godine u petom mjesecu održala i predavanje na temu „Pranje novca i financiranje terorizma: nove prijetnje globalnoj sigurnosti“.

Profesorica Cindori je dokazana znanstvena djelatnica koja predaje na Pravnom fakultetu Sveučilišta u

Zagrebu na Katedri za finansijsko pravo i finansijsku znanost gdje je izvanredni profesor od 2017. godine.

Profesorica Cindori je u šestom mjesecu ove godine bila sudionica međunarodno znanstvene konferencije u organizaciji Fakulteta za bezbjednost, koja se održala u Ohridu. Tom je prilikom u Skopju 06.06.2018. godine održala predavanje u prostorijama Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji. Predavanje je bilo pod naslovom „Pranje novca -recentne pretnje globalnoj sigurnosti“, a prisutni su bili članovi zajednice koji su postavljali brojna pitanja u vezi ove aktualne teme.

Marina Mališ Sazdovska

TJEDAN HRVATSKOGA DJEČJEG FILMA U SKOPLJU

USkoplju je u srijedu 9. siječnja 2019. otvorena manifestacija Tjedan hrvatskoga dječjeg filma naslovljen „Kino ujutro-dječji pogled“. Tim povodom održana je i izložba na kojoj je predstavljen dio plakata koji svjedoče o bogatoj povijesti hrvatske dječje filmografije.

Prvim projekcijama na velikome platnu Kinoteke Makedonije nazočili su predstavnici Veleposlanstva Republike Hrvatske u Republici Makedoniji predvođeni veleposlanicom Danijelom Barišić, predsjednik Ogranka

ZHRM Skopje Nenad Nemet i brojni predstavnici Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji.

Okupljenima su se obratili direktor Nacionalne ustanove Kinoteka Makedonije Vladimir Angelov i Mladen Burić iz Arhiva hrvatske Kinoteke.

Uz brojne najavne plakate za hrvatske dječje filmove koji su nekada punili kino dvorane predstavljen je dio fundusa Hrvatskoga državnog arhiva.

Publika je vidjela prve dvije crno-bijele projekcije: „Jurnjava za motorom“ i „Piko“ iz 1959. godine.

Tijekom tjedna hrvatskoga dječjeg filma u Skoplju prikazani su filmovi: „Sinji galeb“, „Družba Pere Kvržice“, „Vuk Samotnjak“, „Kapetan Mikula Mali“ i „Tajna starog tavana“.

Osebujnost krajolika, prikazane socioekonomске prilike te sugestivno utjelovljene uloge tada mladih protagonista, neposrednošću i šarmom kajkavskog izričaja podsjetili su na pedesete i šezdesete godine prošloga stoljeća.

Manifestaciju su organizirali Kinoteka Makedonije i Hrvatski državni arhiv uz potporu Ministarstva kulture Republike Makedonije.

Violeta Kalić

LJEPOTE HRVATSKE

PLITVIČKA JEZERA

Plitvička jezera najstariji su i najveći nacionalni park Republike Hrvatske. Svojom iznimnom prirodnom ljepotom ovo je područje oduvijek privlačilo zaljubljenike u prirodu, pa je već 8. travnja 1949. godine proglašeno prvim nacionalnim parkom u Hrvatskoj. Proces

osedravanja, kojim se formiraju sedrene barijere i stvaraju jezera, predstavlja jedinstvenu univerzalnu vrijednost zbog koje su Plitvička jezera dobila međunarodno priznanje 26. listopada 1979. godine, upisom na UNESCO-vu Listu svjetske baštine.

